

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 6

והיה מספר בניי כחול הים אשר לא ימד...

« Et le nombre des enfants d'Israël
sera comme le sable de la mer... »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/6/

1 והיה מספר בניי [בני ישראל] כחול הים אשר לא ימד ולא יספר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי.

«Le nombre des enfants d'Israël sera comme le sable de la mer, qui ne peut être ni mesuré ni compté; et, au lieu même où l'on leur dira: "Vous n'êtes pas Mon peuple", on leur dira: "Enfants du D.ieu vivant."»

הנה האדם הוא עולם קטן. כמ"ש באדר"נ [באבות דרבי נתן] פל"א וכמו שיש בעולם ד' יסודות אש רוח מים עפר כך יש בנפש האדם ד' יסודות.

Or, l'homme est un petit monde, comme il est écrit dans Avos de Rabbi Nosson, chapitre 31. De même que le monde comporte quatre éléments — le feu, l'air (roua'h), l'eau et la terre —, l'âme de l'homme comporte elle aussi quatre éléments.

[ועיין בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ג [פרק ג'] שד' יסודות הם ד' אותיות הוי' וכ"כ [וכן כתב] במא"א [במאורי אור] אות ד' סכ"ד ושהם ג"כ ד' עולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה].

(Voir aussi Etz Chaim, Sha'ar 41, chapitre 3, où il est dit que les quatre éléments sont les quatre lettres du [Nom] Havaya; il en est de même dans Me'orei Or, lettre Dalet, section 24, où il est indiqué qu'ils correspondent également aux quatre mondes, Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya.)

וכמ"ש גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף (בקהלת ס"י ג' י"א) פ"י שהעולם הוא נתן בלבם של בני האדם

Comme il est également écrit: «Il a aussi placé le monde dans leur cœur, afin que l'homme ne puisse découvrir l'œuvre que D.ieu a faite du commencement à la fin» (dans Kohelet, chapitre 3, [verset] 11). Cela signifie qu'Il a placé le monde dans le cœur des êtres humains,

דהיינו ד' יסודות שלו וכל העולם תלוי באדם כשיתקן ד' יסודות שלו בזה הוא מתקן את כל העולם כולו

c'est-à-dire ses quatre éléments. Le monde entier dépend de l'homme : lorsqu'il rectifie ses quatre éléments, il rectifie par là même le monde entier, dans son intégralité.

[ועיין בזהר פ' מקץ דקצ"ה ע"ב]. ולהבין זה וגם להבין פ"י דקרא מבלי אשר לא ימצא האדם וגו'.

(Voir aussi le Zohar, Paracha Mikets, folio 195b.) Il faut comprendre cela, ainsi que le sens du verset: «afin que l'homme ne puisse découvrir», etc. :

הנה מקור הנשמות היא כנסת ישראל נקי בשם ארץ. וכמ"ש והארץ הדום רגלי והוא בחי מלכותו ית' שהיא מקור וחיות כל העולמות.

Or, la source des âmes est la Communauté d'Israël (Knesset Israël), qui est appelée «terre», comme il est écrit: «et la terre est Mon marchepied». C'est le niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il, qui est la source et la force vitale de tous les mondes.

2 וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים. כי בא"ס ב"ה בעצמו וכבודו כביכול אתמר אנת חכים ולא

בחכמה ידיעא ולית מחשבה תפיסא ביה כלל ולא היו העולמות יכולים להתהוות יש מאין בבחינה זו

Comme il est écrit: «Ta royauté est une royauté de tous les mondes.» Car, de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, en Lui-même et dans Sa gloire, pour ainsi dire, il est dit: «Tu es sage, mais non d'une sagesse connue», et «Aucune pensée ne peut Le saisir en aucune façon»; les mondes n'auraient pas pu venir à l'existence comme quelque chose à partir du néant à ce niveau;

אלא הרי הוא לבדו כמו קודם שנברא העולם רק מה שהעולמות חיים וקיימים שנתהוו מאין ליש

mais Lui seul demeure, comme avant la création du monde. Seulement, [le fait] que les mondes vivent et subsistent, étant venus à l'existence du néant à l'être,

היינו בבחי מלכותו ית' שאין מלך בלא עם שלהיות עם בבחי נפרד הוא מבחי מלך משא"כ בשאר מדותיו ית' כמו חכים ולא כו' שהרי הוא לבדו כמו קודם שנברא העולם ואחר שנברא.

relève du niveau de Sa Mal'hout, béni soit-Il, car il n'est pas de roi sans peuple: le fait qu'il y ait un peuple, en tant que réalité distincte, relève du niveau du «roi». Il n'en va pas ainsi de Ses autres attributs, béni soit-Il, tels que «sage, mais non...», etc.: là, en effet, Il est seul, aussi bien avant qu'après la création du monde.

3 והנה בחי מלכותו ית' הוא בחינה ומדרגה התחתונה להחיות ולהוות מאין ליש והוא בחי עלמא

דאתגליא ונקי עולם הדבור

Or, le niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni, est le niveau et le degré le plus bas, [qui sert] à donner la vie et à faire advenir l'être à partir du néant. C'est le niveau du monde révélé (alma de'isgalya), appelé le monde de la parole,

כי דבר מלך שלטון שהנהגת המלך הוא ע"פ דבורו שהוא הנראה והנגלה לזולתו. משא"כ המחשבה סתומה.

car «la parole du roi est souveraine»: le roi gouverne par sa parole, qui est ce qui se voit et se révèle à autrui. La pensée, en revanche, est cachée.

ודבור מלשון ידבר עמים שע"י הדבור הוא מנהיג ולכן נקרא בחי' מלכותו ית' בשם ארץ שהיא המדרגה התחתונה להיות עם

Et le mot dibbour (parole) a la même racine que yadber amim («Il gouvernera les peuples»), car c'est par la parole qu'il dirige. C'est pourquoi le niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni, est appelé «terre», car il est le niveau le plus bas, [nécessaire] pour qu'il y ait un peuple.

(עמ"ש בפ' מקץ ד"ה ענין חנוכה כארץ הלזו השפלה כו', ועמ"ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו בפ"י וענין שהבריה היא מאין ליש דהיינו מבחינה שהיא כאין ואפס ע"ש).

(Voyez ce qui est écrit dans la paracha de Mikeitz, dans le discours qui commence par «Le sens de 'Hanouka», au sujet de «comme cette terre basse», etc.; et voyez ce qui est écrit dans le discours qui commence par «Après Havaya votre D.ieu vous marcherez», sur le sens et la notion de la création à partir du néant, c'est-à-dire à partir d'un niveau qui est comme néant et nullité; voyez là-bas.)

וממנה נמשכים הנשמות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במשנה ספ"ד דשבת ר"ש [רבי שמעון] אומר כל ישראל כו' וכתוב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (וממלכת הוא לשון פועל יוצא כלומר שממשיכין בחי' מלכותו ית' בגילוי למטה במה שמקבלים עליהם עול מלכות שמים)

Et les âmes en sont issues, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, dans la Michna, à la fin du chapitre 14 de [traité] Chabbat: «Rabbi Chimon dit: Tout Israël...», etc. Et il est écrit: «Et vous serez pour Moi un royaume (mamle'het) de prêtres.» (Mamle'het est une forme verbale transitive; autrement dit, ils font descendre le niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni, en le révélant ici-bas, en acceptant sur eux le joug de la royauté du Ciel.)

ובמא"א [ובמאורי אור] אות מ"ם סס"ב פי' ממלכת כהנים הם מלי דאוי"א [דאבא ואימא] (ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] פי' צו דל"ד ע"ב קדושים פ"א א', וברכות פקודי פנ"א קס"ג ב' משפטים פ"ל קמ"ו ג' כי תשא ר"פ מ"ה קנ"ט ב').

Et dans Me'orei Or, lettre Mem, section 62, il est expliqué que «un royaume de prêtres» désigne la Mal'hout de Abba et Imma. (Voyez aussi le Zohar, partie III, paracha Tzav, folio 34b, Kedochim, folio 81a; et dans [Midrach] Rabbah, Pekoudei, chapitre 51, folio 163b, Michpatim, chapitre 30, folio 146c, et Ki Tissa, au début du chapitre 45, folio 159b.)

שהם מבחי' מלכותו ית' ובחי' דבור וכמ"ש ויהי האדם לנפש חיה ות"א [ותרגום אונקלוס] לרוח ממללא
הגם שישר אל עלו במחשבה

Car elles proviennent du niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni, et du niveau de la parole, comme il est écrit: «Et l'homme devint une âme vivante», et le Targoum Onkelos traduit: «un esprit parlant». Bien qu'Israël soit monté dans la pensée,

היינו בשרשן ומקורן שסוף מעשה במחשבה תחלה ה' בחכמה יסד ארץ שיסוד ושורש ארץ היא בבחי' חכמה וסוף מעשה היא בחי' מלכותו ית',

cela concerne leur racine et leur source, car «la fin de l'acte est d'abord dans la pensée»: «Havaya a fondé la terre par la sagesse»; la fondation et la racine de la terre se trouvent au niveau de 'Hokhma (sagesse), tandis que la fin de l'acte est le niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni.

(וזהו מ"ש בזח"ב [בזהר חלק ב'] פקודי דרכ"ה ע"ב ת"ח [תא חזי] נשמות איהו קדש כו' עד ואית ליה לבר קדש אחרא ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם).

(Et c'est ce qui est écrit dans le Zohar, partie II, Pekoudei, folio 225b: «Viens et vois: les âmes, c'est-à-dire "Saint" (Kodesh)», etc., jusqu'à «et à l'extérieur, il a un autre "Saint"»; voir aussi le commentaire du Ramaz à cet endroit.)

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] למה נק' שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה ברכות פ' בראשית ספ"ה שארץ מלשון רצוא.

Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: Pourquoi l'appelle-t-on erets (terre)? Parce qu'elle a couru (ratsah) pour accomplir la volonté de son Créateur (dans [Midrach] Rabbah, paracha Berechit, fin du chapitre 5). Car erets est apparenté à ratso (courir),

וכמ"ש כי בכה ארוץ גדוד וגם מלשון רצון כלומר שרוצה לעשות רצון קונה, ולהיות לה רצון ותשוקה ממטה למעלה והכל אי' שבחי' כללות נש"י [נשמות ישראל] במקורן ושרשן יש בהם בחי' רצוא ברצון ותשוקה לדבקה בו בא"ס ב"ה

comme il est écrit: «Avec Toi, je cours contre une troupe» (arouts); ce mot est également apparenté à ratson (volonté), c'est-à-dire qu'elle veut accomplir la volonté de son Créateur et éprouver une volonté et un désir qui s'élèvent d'en bas vers le haut. Tout cela ne fait qu'un: les âmes d'Israël dans leur expression générale et collective, à leur source et à leur racine, ont le niveau de ratso (la course), avec la volonté et le désir de s'attacher à Lui, à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il.

(ועמ"ש מזה בפי' בראשית בד"ה כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה כו') וכמ"ש ואל אישך תשוקתך (עמ"ש בד"ה והיה לכם לציצת ובד"ה בפי' נסכים),

(Voir ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha Berechit, dans le maamar qui commence par «Car, comme les nouveaux cieux et la nouvelle terre», etc.) Comme il est écrit: «Et ton désir se portera vers ton époux» (voir ce qui est écrit dans le maamar qui commence par «Et cela vous servira de tsitsit», ainsi que dans le maamar sur le passage des libations),

והיינו מפני השגתה בהיותה בבחי' ארץ שהיא בחי' המדרגה התחתונה להיות עם ודבר נפרד אשר על כן תכלה אליו ית' בבחי' צמאון, וכמ"ש צמאה

et cela tient à sa perception: étant au niveau de la «terre», c'est-à-dire au degré le plus bas, où il y a un peuple et une existence distincte, elle aspire donc à Lui, béni soit-Il, avec une soif ardente, comme il est écrit: «Assoiffée

לך נפשי כמה לך בשרי לדבקה בו ית' ליבטל וליכלל באור א"ס ב"ה חיי החיים ב"ה ממש כמו שהיתה קודם ירידתה מאור פניו ית'.

de Toi est mon âme, combien ma chair Te désire»: afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il, d'être annulée et incluse dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, la Vie de la vie, béni soit-Il, exactement comme elle l'était avant sa descente de la lumière de Sa face, béni soit-Il.

וע"ז נאמר שלש הנה לא תשבענה כו' ארץ לא שבעה מים (במשלי ס"י ל' ט"ז) פי' מים נקרא בחי' השפעה מלמעלה למטה המחדש בטובו כו'

C'est à ce sujet qu'il est dit: «Il y en a trois qui ne sont jamais rassasiés», etc.; «la terre, qui n'est pas rassasiée d'eau» (Proverbes, chapitre 30, [verset] 16). Cela signifie que le terme «eau» désigne le niveau de l'influence qui descend du haut vers le bas, celle qui «renouvelle dans Sa bonté», etc.

(וזהו כענין מ"ש ויבוא כגשם לנו ועמ"ש מזה בד"ה האזינו השמים בפי' יערוף כמטר לקחי. ומ"ש מענין גשם בד"ה תורה צוה).

(C'est ce qu'évoque également ce qui est écrit: «Il viendra à nous comme la pluie». Voir ce qui est écrit à ce sujet dans le maamar qui commence par «Prêtez l'oreille, cieux», à propos du sens de «Que mon enseignement s'écoule comme la pluie»; ainsi que ce qui est écrit sur la pluie dans le maamar qui commence par «La Torah [Moshe] a ordonné».

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ברבות פ' עקב דרצ"ב ג' רבנן אמרי כל הנסים שעשה הקב"ה לישראל לא עשאן אלא על המים כו' ע"ש.

Et voici ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit dans [le Midrach] Rabba, parachat Ekev, folio 292c: «Les Rabbins disent: Tous les miracles que le Saint béni soit-Il a accomplis pour Israël, Il les a accomplis uniquement par l'intermédiaire de l'eau», etc.; voir là-bas.

ועד"ז יש לפרש ענין יקוו המים אל מקום אחד ופ"י אחד היינו מה שהוא אחד בשבעה רקיעים ובארץ ובד' רוחות העולם דהיינו המשכת אלקותו ית' במדות עליונות משא"כ לגבי הקב"ה מצד

De la même manière, on peut expliquer le sens de «Que les eaux se rassemblent en un seul lieu». «Un» signifie qu'Il est Un dans les sept firmaments, sur la terre et dans les quatre directions du monde; c'est-à-dire que Sa divinité, béni soit-Il, se répand dans les attributs émotionnels supérieurs (midot). En revanche, à l'égard du Saint béni soit-Il, du point de vue de

עצמותו ומהותו ית' לא שייך עליו מדת אחד כלל שהרי הוא יחיד ומיוחד כו' כמ"ש במ"א והמשכה זו אל מקום אחד נק' יקוו המים מים יורדים מגבוה כו' ועמ"ש בד"ה וכל העם רואים את הקולות)

Son essence et de Son être, béni soit-Il, l'attribut d'«un» ne s'applique nullement à Lui, car Il est seul et unique, etc., comme cela est expliqué ailleurs. Et cette diffusion vers «un seul lieu» est appelée «Que les eaux se rassemblent», [car] l'eau descend d'un endroit élevé, etc.; voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et tout le peuple vit les voix».

(וע' בזח"א [בזהר חלק א] בראשית ד"ח א' ודל"ג א') ועמ"ש מזה בד"ה ששת ימים תאכל מצות ומ"ש כבה"ז [בביאורי הזהר] פ' בשלח בד"ה עוד י"ל [יש לומר] מאמר הנ"ל באופן אחר

(Voir le Zohar, partie I, Béréchit, folio 18a et folio 33a.) Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «Six jours, tu mangeras des matsot», ainsi que dans Biurei HaZohar, parachat Bechala'h, dans le discours commençant par «On peut aussi expliquer autrement l'enseignement précité».

דכ"י ים ובח"י ארץ הוא עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא שבכ"י עלמא דאתגליא הנכרא יש ודבר נפרד מאין ליש כנ"ל משא"כ בעלמא דאתכסיא הם כלולים שם בבחינת ביטול כו'

où le niveau de la «mer» et celui de la «terre» correspondent au monde caché (alma de'iskasya) et au monde révélé (alma de'igalya). Dans le monde révélé, l'être créé existe comme une réalité et une entité séparée, du néant à l'existence, comme indiqué plus haut; tandis que dans le monde caché, ils y sont inclus dans un état d'annulation de soi (bitoul), etc.

ע"ש באריכות, ונזכר ג"כ בת"א [בתורה אור] פ' בשלח בד"ה אז ישיר משה שזה ענין מ"ש במשה

Voir là-bas en détail. Cela est également mentionné dans Torah Ohr, parachat Bechala'h, dans le discours commençant par «Alors Moché chanta», où il est expliqué que telle est la signification de ce qui est écrit au sujet de Moché :

כי מן המים משיתיהו כו' ע"ש וע"כ ארץ היא צמאה למים ולא שבעה מים כו'.

« car je l'ai tiré de l'eau », etc. ; voir là-bas. C'est pourquoi la terre a soif d'eau et n'en est pas rassasiée, etc.

4 ותמיד בחי' זו היא בצמאון למעלה למקורה ושרשה כי נשגב שמו לבדו רק הודו וזיוו של שמו על ארץ הארה בעלמא

Et ce niveau est constamment dans une soif qui l'élève vers sa source et sa racine, car « Son Nom seul est exalté » ; seul « Son éclat » et le rayonnement de Son Nom sont « sur la terre », une simple lueur.

והיא לא שבעה רק תמיד היא בבחי' צמאון זה (וכמ"ש ע"פ אתם נצבים בפ"י למען ספות הרוה את הצמאה) וכמ"ש לע"ל [לעתיד לבוא] ילכו מחיל אל חיל

Elle n'est pas rassasiée ; au contraire, elle demeure constamment dans cet état de soif (comme cela est expliqué à propos du verset « Vous vous tenez debout », au sujet du sens de « afin d'ajouter la terre abreuvée à celle qui a soif ») ; et comme il est écrit au sujet des temps futurs : « Ils iront de force en force. »

כי בא"ס ב"ה כשמו כן הוא אין לו סוף ואין לו תכלה לא שייך שביעה ותמיד כלתה אליו ית' לדבקה בו ממש כי הוא חיי החיים ב"ה ומקורא דכולא,

Car, pour l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, qui est tel que Son Nom l'indique, sans fin ni limite, la satiété n'a pas lieu d'être ; et elle aspire constamment à Lui, qu'Il soit béni, afin de s'attacher à Lui en vérité, car Il est la Vie de la vie, béni soit-Il, et la source de tout (mekora dekhola).

(ועמ"ש ע"פ אני ישנה בפ"י יונתי ע"ד עיניך יונים שזהו ענין מ"ש עיני האדם לא תשבענה כו' בכל יום יהיו בעיניך כחדשים שלא שבעתן העין ועמ"ש ע"פ בשברי לכם כו' בפ"י ולא תשבעו).

(Et voyez ce qui est écrit à propos du verset « Je dors », sur le sens de « Ma colombe », selon l'explication de « Tes yeux sont des colombes » : c'est là le sens de ce qui est écrit, « Les yeux de l'homme ne sont jamais rassasiés », etc. ; « chaque jour, ils seront à tes yeux comme nouveaux », [des choses] dont l'œil ne s'est pas rassasié. Et voyez ce qui est écrit à propos du verset « Lorsque Je briserai pour vous », etc., sur le sens de « et vous ne serez pas rassasiés ».)

וכן הוא ג"כ בנפש האדם למטה המשכלת ומתבוננת בה' אחד איך שהוא ית' המחדש בטובו כו'
Il en va de même également pour l'âme de l'homme ici-bas, qui réfléchit et médite sur l'unique D.ieu : sur la manière dont Lui, qu'Il soit béni, renouvelle « dans Sa bonté », etc.,

ומהווה כל העולמות מאין ליש ממש אשר ע"כ היא ג"כ בחי' ארץ בבחי' רצוא ורצון בחי' צמאון שמיסוד האש כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו ית' ולאהבה את הוי'

et fait véritablement exister tous les mondes, du néant à l'existence. C'est pourquoi elle aussi est le niveau de la « terre », dans l'état de ratso (élan) et de ratson (volonté), le niveau de la soif issue de l'élément du feu, telle une flamme qui s'élève d'elle-même, afin de s'attacher à Lui, qu'Il soit béni, et « d'aimer Havaya,

כי הוא חיך ולכן לא שבעה בחי' מים הנ"ל וזהו וגם הנפש לא תמלא (בקהלת ס"י ו').

car Il est ta vie. » C'est pourquoi elle n'est pas rassasiée par le niveau de « l'eau » mentionné plus haut. Tel est le sens de « Et l'âme non plus ne se remplit pas » (dans Kohelet, chapitre 6).

וכמ"ש ברבות שם על פסוק זה וז"ל [וזה לשונו] שהנפש יודעת כל מה שהיא עמלה לעצמה היא עמלה לכך אינה שבעה לא תורה ולא מעשים טובים כו'

Comme il est écrit dans le Midrach Rabba, à cet endroit, au sujet de ce verset, et voici ses termes : « Car l'âme sait que tout ce pour quoi elle peine, elle peine pour elle-même ; c'est pourquoi elle n'est rassasiée ni de Torah ni de bonnes actions », etc.

וכ"ה ברבות (פ' ויקרא פ' ד' ע"ש) ובקהלת רבה ע"פ כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא:

Et il en est de même dans [le Midrach] Rabbah (Parachat Vayikra, chapitre 4 ; voir là-bas), ainsi que dans Kohelet Rabbah, sur le verset : « Tous les fleuves vont vers la mer, et pourtant la mer n'est pas remplie. »

5 קיצור. ענין שהאדם הוא עולם קטן גם את העולם נתן בלבם. דיי [די יסודות] ארץ בחיי אחרונה ועייכ היא בבחי רצוא ורצון. ארץ לא שבעה מים. ויבא כגשם לנו:

Résumé. Le concept selon lequel l'homme est un petit monde : « Il a aussi placé le monde dans leur cœur. » Les quatre éléments : la « terre » est le dernier niveau et se trouve donc dans un état de ratso (élan) et de ratson (volonté). « La terre, qui n'est pas rassasiée d'eau. » « Et Il viendra à nous comme la pluie. »

6 ב אך בהיות הנשמה מלובשת בלבוש הגוף הגשמי ונמשך אחר ענינים גשמיים שבעוה"ז. הנה הגוף והעולם הם המעלימים ומסתירים על קדושת נפשו

2. Cependant, lorsque l'âme est revêtue du vêtement du corps physique et qu'elle se laisse entraîner par les affaires matérielles de ce monde, le corps et le monde dissimulent et voilent la sainteté de son âme,

כי עולם מלשון העלם שלא יתפעל ולא יתלהט בנפשו להיות בחיי רצון וצמאון ותשוקה מורגשת בנפש שוקקה,

car olam (monde) est apparenté à he'elem (dissimulation) : l'homme n'est donc pas éveillé et ne s'embrase pas en son âme au point d'atteindre le niveau d'une volonté, d'une soif et d'un désir res-sentis, d'être « une âme assoiffée ».

(וזהו גייכ פיי גם את העלם נתן בלבם שפירשו ברכות בקהלת על פסוק זה שהוא לשון העלם כמייש זה שמי לעלם כוי עייש).

(C'est aussi le sens de « Il a aussi mis ha'olam dans leur cœur » : [les Sages] expliquent dans le Mi-drach Rabba sur Kohélet, à propos de ce verset, que ce terme exprime la dissimulation, comme il est écrit : « Ceci est Mon Nom pour toujours (le'olam) », etc. ; voir là-bas.)

והנה עייז נאמר פקדת הארץ ותשוקקיה (בתלים סיי סיה יויד) להיות נפש שוקקה וכמייש אני לדודי ועלי תשוקתו.

Or, à ce sujet, il est dit : « Tu as visité (pakadta) la terre et l'as fait désirer (vateshokekeha) » (dans Tehillim, chapitre 65, [verset] 10) : afin qu'elle devienne « une âme assoiffée », comme il est écrit : « Je suis à mon Bien-Aimé, et Son désir se porte vers moi. »

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] בשה"ש [בשיר השירים] רבה על פסוק זה ואין תשוקתן של ישראל אלא לאביהם שבשמים. והיינו ע"י פקדת ארץ היינו המצות שהם פקודי ה'

Et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit dans Shir HaShirim Rabba, à propos de ce verset : « Le désir d'Israël ne va qu'à leur Père dans les Cieux. » Cela se réalise par « Tu as visité (pakadta) la terre », c'est-à-dire par les mitsvot, qui sont « les préceptes (pikoudei) de Havaya »,

כי המצות הן נמשכות מרצון העליון רעוא דכל רעוין ושורש המצות הוא בחי חסד ואהבת ה' אלינו וכמ"ש אהבתי אתכם אמר ה' (ועמ"ש סד"ה ולא אבה בפ' תצא גבי כי אהבך ה' אלקיך)

car les mitsvot procèdent de la Volonté suprême, le « Désir de tous les désirs », et leur racine est le niveau de 'Hessed (bonté) et l'amour de D.ieu pour nous, comme il est écrit : « Je vous ai aimés, dit Havaya » (voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Mais il ne voulut pas », dans la paracha de Teitsé, au sujet de « car Havaya, ton D.ieu, t'a aimé »),

אשר על כן ציונו המצות האלה להיות וימינו תחבקני וזהו כמים הפנים לפנים שע"י קיום המצות שהם מבחי מים עליונים ולמעלה מבחי הים

et c'est pourquoi Il nous a ordonné ces mitsvot, afin que « Sa droite m'étreigne ». C'est là le sens de « Comme l'eau reflète le visage, ainsi le cœur de l'homme reflète le cœur de son prochain » : car l'accomplissement des mitsvot, qui relèvent du niveau des eaux supérieures et se trouvent au-dessus du niveau de la « mer »,

שהרי הים הוא מבחי מים תחתונים שמתחת לרקיע דאע"ג [דאף על גב] שהוא עלמא דאתכסיא הנה ידוע מענין יוצר אור ובורא חשך שבחי בריאה נקי העלם ועלמא דאתכסיא

car la mer relève des eaux inférieures, situées sous le firmament. Bien qu'elle soit le monde caché (alma de'iskasya), il est connu, d'après l'enseignement « Qui forme la lumière et crée l'obscurité », que le niveau de Béria (Création) est appelé dissimulation et monde caché,

כמו בחי מחשבה ויצירה נקי עלמא דאתגליא בחי דיבור כמ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב וכ"ז [וכל זה] הוא מתחת לרקיע ופרסא שבין אצילות לבריאה

De même que le niveau de la pensée, Yetsira (Formation) est appelée le monde révélé (alma de'is-galya), le niveau de la parole, comme cela est expliqué dans le discours qui commence par « Qui a compté la poussière de Yaakov » ; tout cela se trouve sous le firmament et la séparation (parsa) entre Atsilout et Béria.

אבל המצות שהן מבחי' אצילות הן מים עליונים שמעל לרקיע וזהו יערוף כמטר לקחי ועיי' מתעורר גי'כ בנפש האדם רצון העליון שבנפש לאהבת ה'

Mais les mitsvot, qui relèvent du niveau d'Atsilout, sont les eaux supérieures au-dessus du firmament ; c'est là le sens de «Que mon enseignement ruisselle comme la pluie». Par cela s'éveille également dans l'âme de l'homme la volonté supérieure qui réside dans l'âme, en vue de l'amour de D.ieu.

(וכמ"ש ענין זה במ"א ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו גבי ואת מצותי תשמרו וע"פ כי תצא).

(Comme cette idée est expliquée ailleurs, à propos du [verset] «Et Moché parla aux chefs des tribus», ainsi que dans le discours qui commence par «C'est après Havaya, votre D.ieu, que vous marcherez», au sujet de «et vous garderez Mes commandements», et à propos du [verset] «Lorsque tu sortiras».)

גם פקדת לשון פקידת עקרה. וכמ"ש וה' פקד את שרה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (פ"ק [פרק קמא] דתענית ד"ח ע"ב).

Pakadta est également une expression désignant la visite d'une femme stérile, comme il est écrit : «Et Havaya visita Sarah», ainsi que l'ont enseigné nos Sages, de mémoire bénie (premier chapitre de Taanis, folio 8b).

כי בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים נקרא כנס"י [כנסת ישראל] בשם עקרה לא ילדה דהיינו שאין לה בחי' לידה והתגלות האהבה לה' רק שהאהבה היא מסותרת בבחי' עיבור והעלם

Car, à l'époque où le Saint Temple ne se tient pas, Knesset Israël est appelée «stérile, qui n'a pas enfanté» : elle ne connaît alors ni naissance ni révélation de l'amour de D.ieu ; cet amour demeure au contraire caché, dans un état de gestation (ibbour) et de dissimulation.

וזהו בחי' עקרה (ועמ"ש בפ' משפטים ע"פ לא תהיה משכלה ועקרה ובפ' תזריע ד"ה שוש תשיש ותגל העקרה).

Tel est le niveau de «stérile». (Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Michpatim à propos du [verset] «Il n'y aura ni femme qui avorte ni femme stérile», et dans la paracha Tazria, le discours qui commence par «Réjouis-toi, réjouis-toi et exulte, ô stérile».)

אך ע"י המצות פקדת להיות גילוי האהבה (ועמ"ש ע"פ אני ישנה בפ"י קול דודי דופק פתחי לי וע"פ אלה פקודי המשכן), ועד"ז

Mais par les mitsvot, «Tu as visité» (pakadta), afin que l'amour se révèle (voir aussi ce qui est écrit à propos du [verset] «Je dors», sur le sens de «La voix de mon Bien-Aimé frappe : ouvre-moi», et à propos du [verset] «Voici les comptes (pekoudei) du Michkan»). De même,

נתקן ענין התפלה וקודם התפלה ממשיכים עליו מצות ה' בטלית ותפילין שכל תפלה היא בחי' לידת המוחין וחבלי לידה הם הוידויים סלה לנו.

la prière fut instituée ; avant de prier, on attire sur soi les commandements de D.ieu au moyen du talit et des tefilin. Car chaque prière correspond à la naissance de l'intellect (mo'hin), et les douleurs de l'enfantement sont les confessions, « Pardonne-nous ».

ויענך ע' [עיינ] קלין דיולדה כו' (עמ"ש בפ' וארא בד"ה לכן אמור) והמוחין הם אהבה ויראה היינו להיות אהוי"ר [אהבה ויראה] מתגלה בנפש האדם ע"י היגיעה בתפלה בכל אדם לפי בחינתו ומדרגתו

Et «Qu'Il te réponde»: les soixante-dix cris d'une femme qui accouche, etc. (voir ce qui est écrit dans la paracha de Vaéra, dans le discours commençant par «C'est pourquoi dis»). Et l'intellect (mo'hin), ce sont l'amour et la crainte ; c'est-à-dire que l'amour et la crainte se révèlent dans l'âme de l'homme grâce à l'effort dans la prière, chez chacun selon son niveau et son degré.

וזהו ותשוקיה שע"ז נעשה בחי' נפש שוקקה ממטה למעלה בתפלה כי פקדת ממעלה למטה ותשוקיה ממטה למעלה וע"ז רבת תעשרנה פלג אלקים מלא מים

Et c'est là «et Tu l'as fait aspirer» (vateshokekeha) : par cela, l'âme devient une âme aspirante, qui s'élève d'en bas vers le haut dans la prière. Car «Tu as visité» (pakadta) va du haut vers le bas, tandis que «Tu l'as fait aspirer» va du bas vers le haut. Et par cela, «Tu l'enrichis abondamment ; le courant d'Elokim est plein d'eau.»

(ע' [עיינ] מענין פלג פ"ק [פרק קמא] דתענית שם וברכות בראשית פרשה ד' ובערוך ערך קבה ובמא"א [ובמאורי אור] אות פ' ססע"י [סוף סעיף] י"א ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] מהאריז"ל [מהאריז"ל זכרוננו לברכה] בתלים ע"פ זה).

(Voir, au sujet de peleg, le premier chapitre de Taanis, là-bas ; ainsi que [Midrash] Rabbah, Bereishis, section 4 ; le Aruch, entrée Kubah ; Me'orei Or, lettre Pé, fin de la section 11 ; et le Likkutei Torah de l'Arizal, sur Tehillim, à propos de ce verset.)

והענין כי אלקים הוא בחי' הצמצום והסתר פנים דהיינו בזמן שהמוחין שהם אהוי"ר [אהבה ויראה] הם בעלמא דאתכסיא.

L'explication est la suivante: Elokim désigne le niveau du tsimtsoum (contraction) et de la dissimulation de la face, c'est-à-dire le moment où l'intellect, à savoir l'amour et la crainte, se trouve dans le monde caché (alma de'iskasya).

אך ע"י שפקדת הארץ ותשוקקיה נעשה פלג אלקים כי שם אלהים מתחלק ונעשה מ"י אליה שבחי עלמא

Mais par «Tu as visité la terre et Tu l'as fait aspirer», il se forme peleg Elokim: car le Nom Elokim se divise et devient Mi Eleh, de sorte que le niveau du monde

דאתגליא הנקרא בשם אלה אינה מסתתרת ומתעלמת ונכללת במקורה בתוך עלמא דאתכסיא הנק' בשם מ"י והוא פ"י שם אלהים כנודע מזוה"ק [מזוהר הקדוש] (בהקדמה דף ב' ע"א)

qui est révélé (alma de'isgalya), appelé du nom de Eleh, n'est pas caché, dissimulé et inclus dans sa source, au sein du monde caché appelé du nom de Mi. Tel est le sens du Nom Elokim, comme on le sait d'après le saint Zohar (Introduction, folio 2a),

אלא יצא ממקורה מהעלם אל הגילוי להיות בחי' עלמא דאתגליא ונתחלק שם מ"י משם אליה הן ששה קצוות אשר כל אחד ואחד כלול מכולם כו'

mais est sorti de sa source, de l'occultation vers la révélation, pour devenir le niveau du monde révélé; et le nom Mi s'est séparé du nom Eleh. Ceux-ci sont les six extrémités (ketzavos), dont chacune inclut toutes les autres, etc.,

כמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן והיינו להיות התגלות אהבה ויראה בגילוי הלב ונעשה מלא מים.

comme il est expliqué dans le discours commençant par «Voici les comptes du Michkan». C'est-à-dire qu'il y ait une révélation de l'amour et de la crainte, dévoilés dans le cœur; alors, cela devient «plein d'eau».

(והוא ענין המשכת וגילויי החסדים מהעלמם וכיסויים ביסוד אימא הנקי פלג וזהו ענין וימינך מקרב חוקך כלה חיקך קרי כמ"ש במ"א ע"פ ואהיה אצלו אמן וזהו נהר פלגיו ישמחו עיר אלקים)

(C'est là le processus par lequel les 'Hassadim (bontés) sont attirés et révélés, alors qu'ils étaient cachés et recouverts dans le Yessod d'Imma, appelé peleg (ruisseau). C'est aussi le sens de «et que Ta droite, du fond de Ton sein (hok'kha), consume»; lis «heik'kha», comme cela est expliqué ailleurs à propos [du verset] «Et j'étais auprès de Lui comme un nourrisson (amon)». C'est aussi le sens de «Un fleuve dont les bras réjouissent la cité de D.ieu».

(בתלים ס"י מ"ו ה') ועיין מזה בזה"ב [בזהר חלק ב'] משפטים צ"ח ב' הם המשכת והשפעת המצות שהם אורות עליונים אשר ירדו ונתגשמו בענינים גשמיים כמו ציצית של צמר ותפילין על הקלף

(dans Tehilim, chapitre 46, [verset] 5); voir aussi à ce sujet le Zohar, partie II, Michpatim, [folio] 98b. [Les eaux] sont l'attraction et l'effusion des mitsvot, qui sont des lumières supérieures descendues et incarnées dans des objets matériels, comme les tsitsit de laine et les tefilin sur du parchemin,

כמו מים שיורדים ממקום גבוה לנמוך והמים הם שמצמיחים כל מיני תענוג, כך המצות הם מצמיחים האהבה והיראה שבנפש להיות לה רצון וצמאון ונפש שוקקה

comme l'eau, qui descend d'un lieu élevé vers un lieu bas et fait croître toutes sortes de délices. De même, les mitsvot font croître l'amour et la crainte dans l'âme, de sorte qu'elle éprouve volonté et soif et devienne une «âme ardente de désir».

(ופי' רבת תעשרנה פי' ברבות בחקותי ס"פ ל"ה אחד לעשרה כו' ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה בפסוק אני לדודי ועלי תשוקתו פי' לשון עשירות והיינו כמ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] ר"פ תשא העשיר דא עמודא דאמצעיתא מפני שתפארת עולה עד הכתר בחי' והבריה התיכון כו')

(Quant au sens de «Tu l'enrichis grandement» (rabbas te'ashrenah) : le Midrach Rabba, Be'houkottaï, à la fin du chapitre 35, l'explique comme «un sur dix», etc. ; et le Chir Hachirim Rabba, à propos du verset «Je suis à mon Bien-Aimé, et son désir se porte vers moi», l'explique comme une expression de richesse. C'est ce qui est écrit dans le Raaya Mehemna, au début de la paracha Ki Tissa: «Le riche» désigne le pilier central, car Tiferet (beauté) s'élève jusqu'à Kéter (la Couronne), le niveau de «la barre centrale», etc. ;

ומשם יומשך כח הצמיחה ותוספת האור ברבוי והגדלת המדות אהבה ויראה ושיהיו כלולים זה מזה כמ"ש בד"ה וידעת היום והשבות ועמ"ש ע"פ כי כארץ תוציא צמחה כו' וכד"ה בשלח פרעה בענין פי ראשית תבואתו ומ"ש ע"פ עשר אעשרנו לך.

et c'est de là que seront attirés la force de croissance et l'accroissement de lumière, dans la multiplication et le développement des attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte, ainsi que [la force] de les inclure l'un dans l'autre, comme cela est expliqué dans le discours commençant par «Sache aujourd'hui et prends à cœur». Voir aussi ce qui est écrit à propos [du verset] «Car, comme la terre fait pousser sa végétation», etc., dans le discours commençant par «Lorsque Pharaon envoya», à propos du sens de «le premier de sa récolte», ainsi que ce qui est écrit à propos [du verset] «Je t'en donnerai certainement la dîme».

עו"ל [עוד יש לומר] ע"ד מ"ש בזח"א [בזהר חלק א] ויחי דרמ"ו א' שיש לחם עני ולחם פנג ע"ש ובפ' בראשית דל"ג א' פי דלחם עני זהו בחי יבשה לשון יבשות

On peut encore l'expliquer dans le prolongement de ce qui est écrit dans le Zohar, partie I, Vayé'hi, folio 246a: il existe un «pain de misère» (le'hem oni) et un «pain de pannag» (voir là-bas). Dans la paracha Béréchit, folio 33a, il explique que le «pain de misère» correspond au niveau de la «terre sèche» (yabacha), terme qui évoque la sécheresse;

ממילא מובן דע"י שנתמלא מים זהו בחינת רבת תעשרנה וז"ש [וזהו שכתוב] ארץ אשר לא במסכנות כו' ע' [ע"י] בזהר ויחי דרמ"ט ע"ב, ובי' מדרגות אלו בעבודה היינו בחי אתכפא ואתהפכא.

il s'ensuit que, lorsqu'elle est remplie d'eau, elle atteint le niveau de «Tu l'enrichis grandement». C'est le sens de ce qui est écrit: «Un pays où, sans pénurie...», etc. (voir le Zohar, Vayé'hi, folio 249b). Dans le service divin, ces deux niveaux sont ceux de l'itkafia (soumission) et de l'it'hap'ha (transformation).

וז"ש [וזהו שכתוב] שלחייך פרדס כו' שגם בהיותה בחי בית השלחין ארץ יבשה לחם עוני בחי אתכפא גדלה מעלתה כו' ונמשך ע"י נרד וכרכם כו' כענין ריח ניחוח שמשיב את הנפש כו' ועמ"ש בפיוקהל בד"ה קחו מאתכם).

C'est le sens de «Tes pousses sont un verger», etc. : même lorsqu'elle est au niveau d'un champ irrigué (beit hachla'hin), une terre sèche, le pain de misère, le niveau de l'itkafia, sa valeur est grande, etc. Par ce moyen sont attirés le nard et le safran, etc., comme dans le cas d'un «parfum agréable» qui ranime l'âme, etc. Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Vayakhel, dans le discours commençant par «Prélevez pour vous».)

אך תכלית הצמאון הזה הוא כדי לדבקה בחי רוחא ברוחא מחשבה במחשבה והיינו עיי התורה וכמ"ש ואשים דברי דברי ממש דבור בדבור מחשבה במחשבה כו'.

Mais le but de cette soif est de s'attacher [à Lui], au niveau de «l'esprit avec l'esprit», la pensée avec la pensée; cela se réalise par la Torah, comme il est écrit: «J'ai mis Mes paroles dans ta bouche»: Mes propres paroles, parole avec parole, pensée avec pensée, etc.

ועזי"נ [ועל זה נאמר] ונחה עליו רוח ה' כי בחי הדבור נק' רוח ממללא ובחי זו תהיה נחה עליו מלמעלה.

À ce sujet, il est dit: «Et l'esprit de Havaya reposera sur lui»; car le niveau de la parole est appelé «un esprit parlant», et ce niveau reposera sur lui d'en haut.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו וזכרונם לברכה] כל היושב ושונה הקב"ה שונה כנגדו (והמשכה של בחי רוח גבוה מבחי ההמשכה הנק' מים וכמ"ש ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכמ"ש מזה סד"ה והניף ידו על הנהר בעים רוחו).

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Quiconque s'assied et étudie, le Saint béni soit-Il étudie en face de lui.» (Et l'émanation du niveau de l'«esprit» est plus élevée que celle du niveau appelé «eau», comme il est écrit: «Et l'esprit de D.ieu planait à la surface de l'eau»; et comme cela est expliqué à la fin du discours commençant par «Il agitera Sa main sur le fleuve avec Son vent puissant (roua'h).»)

והנה בחי רוח זה הוא ממעלה למטה וכמ"ש עד יערה עלינו רוח ממרום שהרוח הוא יורד ממקום עליון וגבוה מאד נעלה בחי אויר אור יו"ד דאורייתא מחכמה נפקת והחכמה מאין תמצא כנודע.

Or, ce niveau d'«esprit» va du haut vers le bas, comme il est écrit: «Jusqu'à ce qu'un esprit soit déversé sur nous d'en haut»; car l'esprit descend d'un lieu supérieur, très élevé et sublime: le niveau de avir (air), soit or (lumière) avec un yod, car la Torah «émane de 'Hokhma», et 'Hokhma se trouve à partir de ayin (néant)», comme on le sait.

(ועמ"ש מענין אויר אור יו"ד שהאור הוא מקור האור בפ' מקץ סד"ה נר חנוכה מצוה כו' מזוזה מימין כו' וע' בזח"ג [בזהר חלק ג] נשא דק"ל ע"ב רוחא דנפיק כו' ע"ש ובפ' ויחי) (דרל"ה א')

(Et voyez ce qui est écrit au sujet de avir comme or avec un yod, à savoir que avir est la source de la lumière, dans la Paracha Mikets, à la fin du discours commençant par «La lampe de Hanouka, c'est une mitsva», etc., [à propos de] «la mezouza à droite», etc.; voyez aussi le Zohar, partie III, Nasso, folio 130b, «L'esprit qui émane», etc., consultez ce passage, ainsi que la Paracha Vaye'hi (folio 235a).

והנה לפי משנ"ת [מה שנתבאר] לעיל די יסודות שבנפש הן די אותיות הוי', והנה ענין מלא מים זהו יחוד וי"ה בחי' מים

Or, selon ce qui a été expliqué plus haut, les quatre éléments de l'âme correspondent aux quatre lettres de [le Nom] Havaya. Ainsi, l'expression «plein d'eau» désigne l'union du vav et du hé, le niveau de l'eau

ועפר וענין רוח ואש זהו יחוד י"ה וזהו כענין יחודי' [יחודא תתאה] ויחודי' [יחודא עילאה] וכמ"ש במ"א ע"פ פקודי המשכן משכן העדות כו' ומשם תדרשנו.

et de la terre ; tandis que l'air (roua'h) et le feu désignent l'union du yod et du hé. Cela correspond à l'unité inférieure (yi'houda tata'a) et à l'unité supérieure (yi'houda ila'a), comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset : «Les comptes du Michkan, le Michkan du Témoignage», etc. ; recherchez ce passage là-bas.

7 ומשם יובן יתרון מעלת ההמשכה מבחי' רוח על ההמשכה שמבחינת מים כו' וזהו גם את העלם נתן בלבם ופי' ברבות

De là se comprend la supériorité de l'effusion provenant du niveau de «l'esprit» sur celle qui provient du niveau de «l'eau», etc. C'est là le sens de : «Il a aussi placé ha'olam dans leur cœur», comme l'explique le Midrach Rabba

דהיינו מ"ש זה שמי לעלם היינו שם הוי' שעכשיו הוא בבחי' העלם וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא כמו שאני נכתב אני נקרא כו'

qui se rapporte à ce qui est écrit : «Tel est mon Nom pour toujours (le'olam)» ; il s'agit du Nom Havaya, qui se trouve maintenant dans un état de dissimulation, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «Je ne suis pas prononcé comme je suis écrit», etc.

וניתן להם הכח להמשיכו מההעלם אל הגילוי בלבם כמ"ש בד"ה וארא אל אברהם ועי"ז יומשך הגילוי בעולם ג"כ:

Et ils ont reçu le pouvoir de le faire passer de la dissimulation à la révélation dans leur cœur, comme il est expliqué dans le discours qui commence par «Je suis apparu à Avraham» ; ainsi, la révélation sera également amenée dans le monde.

8 קיצור. שצ"ל פקדת ארץ. ועיי' כמים הפנים לפנים. גם לשון פקידת עקרה ועיי' ותשוקה וזהו פלג אלקים שנתחלק שם אלקים להיות מי ברא אלה.

Résumé. Il faut qu'il soit dit : «Tu as visité la terre», et, par cela, «Comme l'eau [reflète] le visage, le visage». Il y a aussi l'expression «la visite d'une femme stérile» et, par cela, «et tu l'as fait aspirer»; c'est là «le fleuve (peleg) d'Elokim»: le Nom Elokim se divise pour former «Qui a créé ceux-ci».

ועיי' רבת תעשרנה. והתשוקה יסוד האש ומזה נמשך ונחה עליו רוח הוי' עיי' הדבור בד"ת [בדברי תורה] רוח ממלא:

Et, par cela, «tu l'enrichis abondamment». Le désir ardent relève de l'élément du feu, et de là découle «L'esprit de Havaya reposera sur lui», grâce à la parole dans les paroles de Torah : «un esprit parlant».

9 ג והנה כל זה הוא עכשיו בהיות העולם מעלים והתלבשות הנשמה במאסר הגוף והעולם הגשמי שאז צריך להיות

3. Or, tout cela concerne l'état présent, où le monde dissimule et où l'âme est revêtue dans la prison du corps et du monde matériel : alors, il faut...

פקדת הארץ ותשוקה מלמעלה למטה ולהיות נחה עליו רוח ה' לרוות הצמאון שמיסוד האש שיסוד הרוח גבהה מעלתו ממעלת ובחי' האש שמלמטה,

« Tu as visité la terre et tu l'as fait aspirer », d'en haut vers le bas, et [il faut] « que l'esprit de Havaya repose sur lui », afin d'étancher la soif issue de l'élément du feu ; car l'élément de l'air (roua'h) est supérieur, par sa vertu, à la vertu et au niveau du feu qui vient d'en bas.

וכן בחי' מים של המצות גדלה מעלתם מבחי' ארץ שבהם ועל ידם נעשה הארץ שוקה באתערותא דלתתא בתפלה ועכשיו תמיד היא שוקה ולא שבעה מים

De même, le niveau de l'eau des mitsvot est supérieur à celui de la « terre », car c'est par elles et à travers elles que la terre devient aspirante, par un éveil d'en bas (isarouta dilétata), dans la prière. Or, à présent, elle aspire constamment et n'est pas rassasiée d'eau,

כי הרי אחר התפלה חוזרת ומתלבשת בעניני הגוף כל אחד ואחד לפי מדרגתו ובחינתו והמאכל מגשם את האדם ומסתיר ממנו אור ה' וקדושתו שלא יבא לידי גילוי בלב

car, après la prière, elle se revêt de nouveau des préoccupations du corps, chacun selon son degré et son niveau ; et la nourriture rend l'homme grossier et lui dissimule la lumière de D.ieu et Sa sainteté, de sorte qu'elles ne se révèlent pas dans le cœur.

ולכן צריך להתפלל בכל יום עד עת קץ עד בא אמרת ה' לעתיד לבא ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגו'

C'est pourquoi il faut prier chaque jour, jusqu'au temps de la fin, jusqu'à ce que la parole de Ha-vaya advienne dans le monde futur : « Et l'esprit d'impureté, Je le retirerai de la terre », etc.

ואזי תהיי [תהיה] מעלת אתערותא דלתתא גדולה וגבוה לאין קץ מצד עצמה שלא תצטרך לאתעדל"ע [לאתערותא דלעילא] מים ורוח

Alors, la vertu de l'éveil d'en bas sera grande et infiniment élevée par elle-même, de sorte qu'elle n'aura pas besoin de l'éveil d'en haut (isarouta diléila), de l'eau et de l'esprit,

כי בחיי ארץ רצוא וצמאון שמיסוד האש שלמטה תהא עולה למעלה מעלה ונכללת באור א"ס ב"ה מאליה ומעצמה

car le niveau de la « terre », l'élan et la soif issus de l'élément du feu d'en bas, s'élèvera toujours plus haut et sera inclus dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, de lui-même et par sa propre force.

(והוא כענין כמעלת הזהב על הכסף המבואר בתניא פרק חמשים וע"ש מ"ש בשם האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] ע"פ והכהנים הלויים כו' והוא בלק"ת [בלקוטי תורה] (להאריז"ל) ביחזקאל, וע' ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' תרומה דקנ"ח א' מסט' [מסטר] דעלמא דאתי כו' אחע"ב [אשת חיל עטרת בעלה] ב"ן [שם ב"ן] יתעלה בס"ג [בשם ס"ג] שלמעלה ממ"ה [משם מ"ה].

(Cela correspond à la supériorité de l'or sur l'argent, expliquée dans le Tanya, chapitre cinquante ; voyez aussi ce qui y est dit au nom de l'Ari Zal au sujet de [verset] « Et les prêtres, les Lévites », etc., dans le Likkutei Torah [de l'Ari Zal] sur Ye'hezkel. Voyez aussi la Raaya Mehemna, paracha Terouma, folio 158a, « Du côté du monde futur », etc. : « Une femme de valeur est la couronne de son mari » ; [c'est-à-dire que] Ban s'élèvera en Sag, qui est supérieur à Mah.

ועוד יובן ענין זה ע"פ מ"ש בד"ה יהודה אתה בענין פי' ביום ההוא תקראי אישי כו' ע"ש).

On comprendra encore cette idée à la lumière de ce qui est expliqué dans le discours qui commence par « Yehouda, toi », au sujet du sens de « En ce jour-là, tu m'appelleras "mon époux" », etc. ; voir là-bas.)

וזהו והיה מספר בניי [בני ישראל] מספר היינו בחי' מצות שניתנו במספר תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן הם מספר תרי"ך למספר בני ישראל המתחלק לששים

Et voici le sens de « Le nombre des enfants d'Israël sera » : le « nombre » désigne le niveau des mitsvot, qui furent données en nombre — les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot des Sages, soit le nombre de 620 — correspondant au nombre des enfants d'Israël, qui se divise en soixante

רבוא ניצוצות נשמות בבחי' גלגלתם שכדי שיומשכו למטה בנש"י [בנשמות ישראל] הוצרכו להיות בבחי' התחלקות לחלקים ולבא במספר ובמפקד (וע' באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה אשרינו מה טוב חלקנו כו').

myriades d'étincelles d'âmes, selon la modalité de « par leurs têtes ». Car, pour qu'elles soient attirées ici-bas dans les âmes d'Israël, elles devaient être divisées en parties et apparaître sous forme de nombre et de recensement. (Voir aussi Igueret HaKodech, la lettre qui commence par « Heureux sommes-nous, que notre part est bonne », etc.)

וזהו ג"כ פי' פקדת הארץ לשון מנין כמו פקוד כל בכור זכר והיינו לפי שירדו ממעלה למטה וירידתם צורך עלייה היא להעלות הנפשות ולקשרם בה' אחד בבחי' רצוא וצמאון ולכך כשיוגמר עליות הנפש

Tel est également le sens de « Tu as compté la terre » : le terme désigne un dénombrement, comme dans « Dénombre chaque premier-né mâle ». C'est parce qu'ils sont descendus d'en haut vers le bas, et que leur descente a pour but l'élévation : élever les âmes et les lier au Dieu unique dans un élan et une soif ardente. Ainsi, lorsque les élévations de l'âme seront achevées,

אזי תהיה בחי' רצוא וצמאון שלהם כרשפי אש העולה למעלה עד אין קץ ויהי' [ויהיה] מספר הזה בבחי' אשר לא ימד ולא יספר והוא בחי' תשובה

alors leur élan et leur soif ardente seront comme des flammes de feu qui s'élèvent vers le haut sans fin, et ce nombre atteindra le niveau de « qui ne peut être ni mesuré ni dénombré ». C'est le niveau de la techouva (retour).

וכמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] אם ישראל עושין תשובה נגאלין כי תשובה מיסוד האש והצמאון ויצעקו אל ה' בחילא יתיר ותשובה עילאה בינה לבא

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Si Israël fait techouva, il est délivré. » Car la techouva procède de l'élément du feu et de la soif ardente ; « ils crièrent vers Havaya » avec une force redoublée. Et la techouva supérieure est « Bina, le cœur »,

וכתיב לתבונתו אין מספר למעלה מבחי מספר (ע' [עיינן] מ"ש לעיל בפי אחרי סד"ה כי ביום הזה יכפר בענין ושמתיך בנקרת הצור וע' בזח"ב [בוהר חלק ב'] דרכ"ה ב' הנ"ל).

et il est écrit : « Son intelligence est sans nombre » : elle est au-dessus du niveau du nombre. (Voir ce qui est écrit plus haut, dans la paracha d'A'haré, à la fin du discours qui commence par « Car en ce jour, il fera expiation », au sujet de « Je te placerai dans la fente du rocher » ; voir aussi le Zohar, partie II, folio 225b, mentionné plus haut.)

דהיינו למעלה מסדר ההשתלשלות כי ההשתלשלות נקרא מה שהוא נמשך כסדר והדרגה מעילה לעלול כו' כשלשלת הארה והארה דהארה כו'.

C'est-à-dire au-dessus de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout). Car le terme hichtalchelout désigne ce qui se déploie selon un ordre et par degrés, de la cause à l'effet, etc., comme une chaîne (chalshélet) : un rayonnement, puis un rayonnement de ce rayonnement, etc.

וכך הם המשכות המצות במספר ושנק' רמ"ח אברים דמלכא ז"א היינו בחי ט"ס [ט' ספירות] טפ"ט [ט' פעמים ט'] כו' וגם נקראו מצות המלך ועמ"ש בד"ה

Ainsi en va-t-il des émanations des mitsvot : elles sont dénombrées et sont appelées « les 248 membres du Roi », le Zeir Anpin, c'est-à-dire le niveau des neuf Séfirot, neuf fois neuf, etc. Elles sont également appelées « les commandements du Roi ». Voir ce qui est écrit dans le discours qui commence par

כי ביום הזה יכפר א"כ הוא נק' סדר ההשתלשלות משא"כ תשובה באה שלא כסדר והדרגה רק למעלה מסדר ההשתלשלות ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימוש,

« Car en ce jour Il fera expiation. » Ainsi, cela est appelé l'ordre de l'hichtalchelout, tandis que la techouva ne vient ni selon un ordre ni selon une gradation, mais d'au-dessus de l'ordre de l'hichtalchelout. Voir également ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par « Car les montagnes s'éloigneront ».

וזהו כחול הים שהחול הוא למעלה מן הים וכמ"ש אשר שמתיו חול גבול לים וכתוב יורדי הים כך תהיה בחי ארץ למעלה מהמים וכתוב לרוקע הארץ על המים ובחי אש תהיה למעלה מבחי הרוח

Et c'est là « comme le sable de la mer » : le sable est au-dessus de la mer, ainsi qu'il est écrit : « Moi qui ai placé le sable comme limite à la mer », et il est écrit : « ceux qui descendent en mer ». De même, le niveau de la « terre » sera au-dessus de celui de l'eau, et il est écrit : « Celui qui étend la terre au-dessus des eaux » ; et le niveau du feu sera au-dessus de celui de l'air (roua'h).

(ועמ"ש בפ' בראשית ד"ה כאשר השמים החדשים בענין פי שמים וארץ חדשים שיהי [שיהיה] לע"ל [לעתיד לבוא] וז"ש [וזהו שכתוב] בירמיה) (סי' ל"א) כי ברא ה' חדשה בארץ נקבה תסובב גבר.

(Voir également ce qui est écrit dans la paracha Béréchit, dans le discours qui commence par « Comme les nouveaux cieux », au sujet du sens des nouveaux cieux et de la nouvelle terre qui existeront dans les Temps futurs ; et c'est ce qui est écrit dans Yirmeyahou) (chapitre 31) : « Car D.ieu a créé une chose nouvelle dans le pays : une femme entourera un homme. »

היינו שיהי [שיהיה] התחדשות בחי חדשה בארץ כי עכשיו כאשר ירד הגשם מן השמים והרוח את הארץ אזי דייקא והולידה והצמיחה

C'est-à-dire qu'il y aura un renouveau, le niveau de « la chose nouvelle dans le pays ». Car à présent, lorsque « la pluie descend des cieux » et « abreuve la terre », alors seulement « elle fait naître et germer » ;

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] תהיה בחי ארץ למעלה מבחי מים ולא תצטרך לקבל מבחי מים וזהו נקבה תסובב כו'.

mais, dans les Temps futurs, le niveau de la « terre » sera au-dessus de celui de l'eau et n'aura pas besoin de recevoir du niveau de l'eau. C'est là le sens de « une femme entourera », etc.

ועד"ז בחי אש תהי [תהיה] למעלה מבחי רוח ועי' בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פ"ב [פרק ב'] וז"ש [וזהו שכתוב] ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש כו'

De même, le niveau du feu sera au-dessus de celui de l'air (roua'h). Voir Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin, chapitre 2. Et c'est ce qui est écrit : « Et Moi, dit D.ieu, Je serai pour elle une muraille de feu », etc.

ועיין מענין והיה מספר כו' אשר לא יספר כו' (בגמרא רפ"ב דיומא דכ"ב ע"ב ורפ"ח דפסחים).

Voir également à propos de « Et le nombre sera », etc., « qui ne pourra être dénombré », etc. (dans la Guemara, au début du chapitre 2 de Yoma, folio 22b, et au début du chapitre 8 de Pessa'him).

ולכן כתיב והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי פיי במקום ממש כי עיי תשובה זדונות נעשו כזכיות ואתהפכא מרירו למיתקא

C'est pourquoi il est écrit : « Et il arrivera qu'au lieu même où on leur dira : "Vous n'êtes pas Mon peuple", on leur dira : "Enfants du D.ieu vivant" » : c'est-à-dire, au lieu même ; car, par la techouva, les fautes volontaires deviennent comme des mérites, et l'amertume se transforme en douceur (is'hap'ha merirou lemitka).

(והענין דהנה כתיב ואשים דברי כפיך כו' ולאמר לציון עמי אתה והיינו כי פיי עמי מבואר בד"ה אתם נצבים גבי לעברך בברית כו' להיות לו לעם.

(L'explication est la suivante : il est écrit : « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche », etc., « et pour dire à Sion : "Tu es Mon peuple" ». En effet, le sens de « Mon peuple » est expliqué dans le discours commençant par « Vous vous tenez », à propos de « pour entrer dans l'alliance », etc., « afin d'être pour Lui un peuple ».

כי אין מלך בלא עם פיי שהם נקראים במדרגת עמו שהם אנשים כמותו ומתייחסים אליו בערך מה כו' כי הנשמות עלו במחשבה כו' עיי וזהו עמי אשר נקרא שמי עליהם) (בד"ה ב' ס"ז).

Car il n'est pas de roi sans peuple : c'est-à-dire qu'ils sont appelés, au rang de « Son peuple », des hommes semblables à lui et qui lui sont apparentés dans une certaine mesure, etc., car les âmes se sont élevées dans la pensée, etc. ; voyez là-bas. Et c'est là le sens de « Mon peuple, sur lequel Mon Nom est invoqué » (dans II Chronicles, chapter 7).

ועי' מ"ש בזח"א [בזהר חלק א] ה' א' ע"פ ולאמר לציון עמי אתה אל תקרי עמי אלא עמי כו' (ועיין תי' [תיקוני זוהר] תקון י"ח דף ל"ה ב').

Et cela rejoint ce qui est écrit dans le Zohar, Part I, [folio] 5a, à propos du verset « et pour dire à Sion : "Tu es Mon peuple" » : ne lis pas ami (« Mon peuple »), mais imi (« avec Moi »), etc. (Voir aussi Tikkunei Zohar, Tikkun 18, folio 35b.)

וזהו ולאמר לציון דוקא עמי אתה והיינו כמשארז"ל [כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בירושלמי פ"ד דתענית סוף ה"ב חזרנו על כל המקרא ולא מצינו שנקראו ישראל ציון אלא זה שנאמר ולאמר לציון עמי אתה.

Et c'est là le sens de « et pour dire à Sion » précisément : « Tu es Mon peuple ». Cela correspond à ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit dans le Talmud de Jérusalem, chapitre 4 de Taanis, à la fin de la halakha 2 : « Nous avons parcouru toute l'Écriture et n'avons pas trouvé qu'Israël soit appelé Sion, sinon ici, comme il est dit : "et pour dire à Sion : Tu es Mon peuple" ».

והמכוון כדפי' הקה"ע [הקרבן העדה] שם שע"י קיום מצות המרומזים בפסוק זה ואשים דברי בפ"ך זו תורה ובצל ידי כסיתך זו גמילת חסדים כו'

Et l'intention, comme l'explique le Korban HaEdah là-bas, est que, par l'accomplissement des mitsvot auxquelles ce verset fait allusion, « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche » désigne la Torah, et « à l'ombre de Ma main, Je t'ai abrité » désigne les actes de bonté (guemilout hassadim), etc. ;

לנטוע שמים וליסוד ארץ זהו עבודת הקרבנות אזי נקי ציון שהם מצויינים בעולם והיינו כמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' מקץ בד"ה רני ושמחי דס"ב סע"ב [סוף עמוד ב]

« pour planter les cieux et poser les fondements de la terre » désigne le service des sacrifices ; alors ils sont appelés Sion, car ils sont distingués (metsouyanim) dans le monde. Cela correspond à ce qui est écrit dans Torah Ohr, Parshas Mikeitz, dans le discours commençant par « Réjouis-toi et sois dans l'allégresse », folio 62, fin du côté b :

וביאר ענין ציון כו' בצלמנו כדמותנו הן רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא והיינו רוחניות המצות ורוחניות התורה כמו שהן למעלה באור א"ס ב"ה שהן הן בצלמנו ממש

« Et l'explication de la notion de Sion », etc. : « à notre image, selon notre ressemblance » désigne les 248 commandements, les 248 membres du Roi ; c'est-à-dire la spiritualité des mitsvot et la spiritualité de la Torah telles qu'elles sont en haut, dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, lesquelles sont véritablement « à notre image ».

אך גשמיות המצות כו' הם רק בחינת ציון מלשון סימן כו' אזי נקראת כנס"י [כנסת ישראל] ציון כו'

Mais l'aspect matériel des mitsvot, etc., n'est que le niveau de tsiyoun (Sion), au sens d'un signe (siman), etc. ; alors l'Assemblée d'Israël est appelée Sion, etc.

והיינו שאז כנס"י [כנסת ישראל] מקבלת כל האורות שלמעלה ממש הנמשכים בז"א בבחי' י סוד שלה הנקי נקודת ציון

C'est-à-dire qu'alors l'Assemblée d'Israël reçoit toutes les lumières qui sont véritablement au-dessus, lesquelles sont attirées dans Zeir Anpin, au niveau de son Yessod (fondement), appelé « le point de Sion ».

וזהו ולאמר לציון עמי אתה שאזי דוקא כשנקרא ציון ע"י קיום תורה ועבודה וגמ"ח [וגמילות חסדים]. אזי הם בחי' עמי.

Et c'est là le sens de « et dire à Sion : "Tu es Mon peuple" » : car alors seulement, lorsqu'ils sont appelés Sion par l'accomplissement de la Torah, du service divin et des actes de bonté, ils sont au niveau de « Mon peuple ».

10 והיינו אנשים כמותו שהרי הם מצויינים ברמ"ח איברין דמלכא ממש. משא"כ כשפוגמים בביטול מ"ע [מצות עשה] וכ"ש [וכל שכן] בעברם על ל"ת [לא תעשה] נאמר לא עמי אתם.

C'est-à-dire des « hommes comme Lui », car ils sont marqués jusque dans les 248 membres du Roi. En revanche, lorsqu'ils causent une atteinte en négligeant les commandements positifs, et à plus forte raison lorsqu'ils transgressent les interdits, il est dit : « Vous n'êtes pas Mon peuple »,

מטעם הנ"ל כי פ"י עמי שהם אנשים כמותו כ"י וזה אינו רק ע"י קיום המצות שהם בחי' בצלמנו כדמותנו כנ"ל וכשעובר ח"ו [חס ושלום] על המצוה נקרא לא עמי כ"י

pour la raison mentionnée plus haut : le sens de « Mon peuple » est qu'ils sont des hommes comme Lui, etc., ce qui n'est possible qu'en accomplissant les mitsvot, qui relèvent du niveau de « à notre image, selon notre ressemblance », comme indiqué plus haut ; et lorsqu'on transgresse, à D.ieu ne plaise, un commandement, on est appelé « pas Mon peuple », etc.,

ח"ו [חס ושלום]. אך ע"י התשובה נעשו בבחי' בני אל חי. שהוא יותר גבוה ממדרגת עמי כ"י.

à D.ieu ne plaise. Mais, par la techouva (retour), ils accèdent au niveau des « enfants du D.ieu vivant », qui est supérieur au rang de « Mon peuple », etc.

ועמ"ש בפ"י אל חי בד"ה וארשתיך לי כי במקום שבעלי תשובה עומדים כ"י וזהו במקום אשר כ"י.

Et voyez ce qui est écrit au sujet du sens de « le D.ieu vivant » dans le discours commençant par « Et Je te fiancerai à Moi ». Car « là où se tiennent les baalei techouva », etc. ; et c'est là le sens de « au lieu où », etc.

(ועיין מענין והיה במקום כ"י בגמרא קדושין דל"ו ע"א ובפרש"י [ובפירש רש"י / ובפירוש רש"י] שם ובמדרש שמות רבה מפסוק זה ויקהל ס"פ מ"ח. וארא ר"פ י"ג כי תשא פל"ט. במדבר רבה פ' ב' וס"פ בלק).

(Et voyez, au sujet de « Et il arrivera qu'au lieu où », etc., la Guemara, Kiddushin, folio 36a, et le commentaire de Rachi à cet endroit ; ainsi que le Midrash, Shemos Rabbah, sur ce verset : Vayakhel, fin du chapitre 48 ; Va'era, début du chapitre 13 ; Ki Sisa, chapitre 39 ; [et] Bamidbar Rabbah, chapitre 2, et la fin de Balak.)

וזהו מבלי אשר לא ימצא כו' מראש ועד סוף שלא יהיה ראש וסוף כי למעלה ולמטה יהיה שוה כחשכה כאורה

Et c'est là le sens de « afin que [l'homme] ne trouve pas », etc., « du début à la fin » : il n'y aura ni début ni fin, car le haut et le bas seront égaux, « l'obscurité est comme la lumière »,

כי בבחי' א"ס ואין מספר לא שייך מעלה ומטה כי הוא למעלה מעלה מבחינת השתלשלות ממדרגה למדרגה.

car, au niveau de l'Infini (Ein Sof), qui est « sans nombre », les notions de supérieur et d'inférieur ne s'appliquent pas, puisque ce niveau est très au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de degré en degré.

11 וזהו איש מזריע תחלה יולדת נקבה דהיינו שמה שצריך להיות ע"י אתערותא דלעילא תחלה בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים ע"י זה צריך להיות בחי' מספר וצמצום בחי' נקבה ודין.

Et c'est là le sens de : « Lorsque l'homme sème d'abord, [la femme] enfante une fille » : autrement dit, à une époque où le Temple n'est pas debout, puisque l'éveil doit d'abord venir d'en haut (isarusa dile'eila), il faut alors qu'il y ait le niveau du nombre et de la contraction (tsimtsoum), le niveau du féminin et du jugement.

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בת קול שמנהמת כיונה ואומרת אוי לבנים כו' כנוצר בגמרא רפ"ק [ריש פרק קמא] דברכות.

Et c'est là ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : une voix céleste (bat kol) gémit comme une colombe et dit : « Malheur aux enfants », etc., comme il est mentionné dans la Guemara, au début du premier chapitre de Berakhot.

12 ופ"ב [ופרק ב'] דחגיגה יצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים. וזהו מ"ש בזהר ענין הכרוזין שמלמעלה והם נמשכים מבחי' יג"מ [י"ג מדות] הרחמים לעורר בתשובה. ועמ"ש ע"פ אדם כי יקריב מכם.

Et au chapitre 2 de 'Haguiga : « Une voix céleste se fit entendre et dit : “Revenez, enfants rebelles!” » C'est ce qui est écrit dans le Zohar au sujet des proclamations d'en haut, qui émanent du niveau des Treize Attributs de Miséricorde afin d'éveiller [les hommes] à la techouva. Voyez aussi ce qui est écrit à propos du verset : « Lorsqu'un homme d'entre vous apporte une offrande. »

אך לפי שהתעוררות זו נמשך מבחי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד איש מזריע תחלה ע"כ יולדת נקבה היינו בחינה הנק' בת קול שהוא התולדה מבחי קול העליון.

Mais puisque cet éveil émane uniquement du niveau d'un éveil d'en haut, « l'homme sème d'abord », et c'est pourquoi « elle donne naissance à une femelle » : il s'agit du niveau appelé bat kol (« fille d'une voix »), qui est le produit du niveau de la voix supérieure.

והוא בבחי גבורות וע"כ נקרא בת. ועיין בעה"כ [בערכי הכינויים] בפרדס ערך בת (ועיין בתוספות פ"ק [פרק קמא] דסנהדרין ד"א ע"א ד"ה בת קול. ובתוי"ט [ובתוספות יום טוב] פרק בתרא דיבמות מ"ו ד"ה בת קול. וברש"י [וברבי שלמה יצחקי] פ"ז [פרק ז'] דסוטה דל"ג ע"א)

Elle relève du niveau des Guevourot (rigueurs), et c'est pourquoi on l'appelle bat (« fille »). Voyez Erchei HaKinuyim, dans le Pardes, entrée Bat. (Voyez aussi Tosafot, premier chapitre de Sanhédrin, folio 11a, passage commençant par « Bat kol » ; Tosafot Yom Tov, dernier chapitre de Yevamot, Michna 6, passage commençant par « Bat kol » ; et Rachi, chapitre 7 de Sota, folio 33a.)

ולכן דינים שולטים בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים, אבל לעתיד לבא אשה מזרעת תחלה מלמטה למעלה בלא אתערותא דלעילא ולכן יולדת זכר בחי חסדים להיות זכר חסדו וכ"ל.

C'est pourquoi les jugements (dinim) prévalent à l'époque où le Temple n'est pas debout. Mais dans les temps futurs, « la femme sème d'abord », de bas en haut, sans éveil d'en haut ; c'est pourquoi « elle donne naissance à un mâle », le niveau des 'Hassadim (bontés), afin que se réalise : « Il s'est souvenu (zachar) de Sa bonté », etc.

(עו"ל [עוד יש לומר] במעלת ומדרגת התשובה כנודע דבתשובה נאמר לפני הוי' תטהרו שנמשך מלמעלה מבחי שם הוי'. והענין כי שם הוי' זהו נמשך ע"י ד"י [די יסודות] שבנפש רוח אש מים עפר כנ"ל.

(On peut encore expliquer [cela] à partir de la vertu et du niveau de la techouva, comme on le sait : au sujet de la techouva, il est dit : « Devant Havaya, vous serez purifiés », car elle émane d'en haut, au-delà du niveau du Nom Havaya. Voici l'explication : le Nom Havaya est suscité par les quatre éléments de l'âme — l'air (roua'h), le feu, l'eau et la terre — comme mentionné précédemment.

אך לפני הוי למעלה מדיי [מדי יסודות] זהו מייש בעיח [בעץ חיים] שמייא פייג [פרק ג'] ענין הבחי שלמעלה מדיי [מדי יסודות] הכולל דיי [די יסודות] בכח ולא בפועל כוי והוא מקורן ושרשן ולכן עיי התשובה נשלם הפגמים שבדיי [שבדי יסודות] כוי.

Mais « devant Havaya », au-dessus des quatre éléments, correspond à ce qui est écrit dans Etz Chaim, Sha'ar 41, chapitre 3: il existe un niveau supérieur aux quatre éléments, qui les contient en puissance, mais non en acte, etc. Il est leur source et leur racine; c'est pourquoi la techouva répare les défauts des quatre éléments, etc.

וזהו ממש בחי אשר לא יספר כי בתורה ומצות נאמר את מספר ימיך אמלא עייד ואברהם זקן בא בימים כוי כמשנ"ת [כמו שנתבאר] בפ' משפטים,

C'est là véritablement le niveau de « ce qui ne peut être compté ». Car, au sujet de la Torah et des mitsvot, il est dit: « Je remplirai le nombre de tes jours », comme dans « Avraham était âgé, avancé en jours », etc., ainsi qu'il a été expliqué dans la paracha Michpatim;

אבל בעיית [בעלי תשובה] אפלו בשעתא חדא ביומא חדא ברגעא חדא כוי קריבין לגבי קוב"ה [קודשא בריך הוא] מה דלא הוה הכי אפילו לצדיקים גמורים כמ"ש בזהר פרשה חיי שרה דקכ"ט ובגמרא יש קונה עולמו בשעה אחת כוי

mais les baalei techouva, même en une heure, en un jour, en un instant, etc., se rapprochent du Saint béni soit-Il, ce qui n'est pas le cas même des justes parfaits, comme il est écrit dans le Zohar, paracha 'Hayé Sarah, folio 129; et dans la Guemara: « Il en est un qui acquiert son monde en une seule heure », etc.

והיינו מפני שממשיך מבחי שלמעלה מגדר מספר כנ"ל, וזהו גיכ פיי את העלם נתן בלבם זה שמי לעלם כוי כי

Cela tient au fait qu'il puise au niveau qui dépasse les limites du nombre, comme indiqué plus haut. C'est aussi le sens de « Il a placé ha'olam dans leur cœur »: « C'est là Mon Nom le'olam », etc. Car

הנה גבי יג"מ [י"ג מדות] הרחמים כתיב ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בגוייהו ועמ"ש בת"א [בתורה אור]
פרשה בשלח בד"ה וירא ישראל כו' ובח"י שם הוי' שלמעלה מהשתלשלות זהו ענין זה שמי לעלם שהוא
בבחי העלם

au sujet des Treize Attributs de miséricorde, il est écrit: «Et Il proclama: Havaya, Havaya», avec une pause entre les deux (voir aussi ce qui est écrit dans Torah Ohr, Parachat Bechala'h, dans le discours commençant par «Et Israël vit», etc.). Le niveau du Nom Havaya qui est au-dessus de l'hichtalchelout correspond à «C'est là Mon Nom le'olam», qui se trouve dans un état de dissimulation (he'elem).

וגם את ההעלם הזה נתן בלבם הכח להמשיכו מההעלם אל הגילוי ע"י התשובה והיינו ע"י כי בהלב יש ג"כ בחי תעלומות לב שהוא פנימית נקודת הלב שלמעלה מהשכל כמ"ש בד"ה ביום השמיני שלח.

Et Il a également placé dans leur cœur cette dissimulation: le pouvoir de la faire passer de la dissimulation à la révélation par la techouva. Cela se fait parce que le cœur possède lui aussi le niveau des «profondeurs cachées du cœur» (ta'aloumôt lev), qui est la dimension intérieure (pnimiyout) du point du cœur, au-dessus de l'intellect, comme cela est expliqué dans le discours commençant par «Le huitième jour, il envoya».

וזהו ענין התשובה ממעמקים קראתך מעומקא דליבא וע"י גילוי תעלומות לב ממשיכים גילוי בחי זה שמי לעלם כו' להיות שמיא רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא).

Voilà le sens de la techouva: «Des profondeurs, je T'ai appelé», depuis les profondeurs du cœur. En révélant les profondeurs cachées du cœur, on fait descendre la révélation du niveau de «C'est là Mon Nom le'olam», etc., afin que «Que Son grand Nom soit béni à jamais (le'alam) et pour toute l'éternité».

ואזי ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו פי' יהודה מלשון הפעם אודה שהוא בחי ממטה

Alors, «les enfants de Yehouda et les enfants d'Israël seront rassemblés ensemble». Le sens est que Yehouda vient de l'expression «Cette fois, je remercierai (odeh)», qui représente le mouvement d'en bas

למעלה וישראל בחי שמלמעלה למטה ונקבצו יחדיו שיהיה הכל ביחד ושמו להם ראש אחד שעכשיו הם שני בחי יחוד יחודא עילאה ויחודא תתאה.

vers le haut, tandis qu'Israël représente le niveau qui va d'en haut vers le bas. «Ils seront rassemblés ensemble»: tout sera réuni, et «ils se donneront un seul chef». Car, à présent, il existe deux niveaux d'unité: l'unité supérieure (yi'houda ila'a) et l'unité inférieure (yi'houda tata'a),

וכענין שנאמר כי לא מחשבותי מחשבותיכם שמלמעלה למטה כל מה שלמטה מטה הוא כאין ואפס לגבי העליון ממנו וממטה למעלה הוא בהיפך משא"כ לעת"ל [לעתיד לבוא] יהיה ראש אחד

comme il est dit: « Car Mes pensées ne sont pas vos pensées »: d'en haut vers le bas, tout ce qui est inférieur est comme néant et nul par rapport à ce qui lui est supérieur; d'en bas vers le haut, c'est l'inverse. Mais, dans le Temps futur, il y aura « un seul chef »,

דהיינו למהוי אחד באחד (ועמ"ש ע"פ ויגש אליו יהודה) כי גדול יום יזרעאל פי' יזרעאל זריעת אל

c'est-à-dire qu'ils seront « un avec Un » (voir aussi ce qui est écrit sur [le verset] « Et Yehouda s'approcha de lui »). « Car grand est le jour de Yizre'el. » Yizre'el signifie l'ensemencement (zeri'a) de Kel,

כי חסד נקרא בשם אל והיינו הצדקה וחסד שעושיין למטה שנזרע בארץ שמטמינים אותו בעפר.

car le 'Hessed (bonté) est désigné par le Nom Kel ; c'est-à-dire la tsédaka et la bonté que l'on pratique ici-bas, qui sont semées dans la terre, en les enfouissant dans le sol.

וכך כל המצות הם נזרעו ונתלבשו בלבושים גשמיים ולעתיד לבוא הארץ תוציא צמחה יהי' [יהיה] מצמיח ישועות

De même, toutes les mitsvot ont été semées et revêtues d'habits matériels ; et, dans les Temps futurs, « la terre fera pousser sa récolte » : « Il fera germer des délivrances »,

כי קרובה ישועתי לבוא ועי"ז נעשה הכל בחי' יום שלא יהיה ב' בחי' אור וחשך רק לעת ערב יהי' [יהיה] אור. וזהו כי גדול יום מאחר שנעשה הכל בחי' יום וכו' :

car « Mon salut est proche de venir ». Par cela, tout devient du niveau du « jour », si bien qu'il n'y aura plus deux niveaux, la lumière et l'obscurité, mais « au temps du soir, il y aura de la lumière ». C'est là le sens de « car le jour est grand » : puisque tout est devenu du niveau du « jour », etc.

13 קיצור. שכל זה עכשיו ההמשכות מים ורוח גבוה מההעלאה דארץ ואש. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] תהיה

מעלת האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] גבוה מצד עצמה והיה אור הלבנה כאור החמה שוין בקומתן.

Résumé. Tout cela est donc valable maintenant : les émanations d'eau et d'esprit sont supérieures à l'élévation de la terre et du feu. Mais, dans le Temps futur, la valeur de l'éveil d'en bas (isarusa dilesata) sera grande par elle-même, et « la lumière de la lune sera comme la lumière du soleil », égales en stature.

ובחינת מספר בני ישראל המצות יהיה בבחי' אשר לא יספר ע"ד ולתבונתו אין מספר. והיינו על ידי התשובה.

Et le niveau du « nombre des enfants d'Israël », les mitsvot, sera celui de « ce qui ne peut être compté », à la manière de « son intelligence est sans nombre ». Cela se réalise par la techouva (retour).

וזהו והיה במקום כו'. וזהו מבלי אשר כו' אשה מזרעת תחלה אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ונקבצו כו' כי גדול יום כו':

Et c'est là le sens de « Et il arrivera qu'à l'endroit », etc. Et c'est là le sens de « afin que... ne... », etc. ; « la femme sème d'abord », c'est l'éveil d'en bas ; « et ils seront rassemblés », etc., « car grand est le jour », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/6/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak